

соціально-педагогічної діяльності з підлітками доводять Г. Єфрема, А. Рижанова, М. Сосюра, А. Тадаєва та ін. На нашу думку, найбільш влучне і таким, що вміщує специфіку соціально-педагогічної діяльності, є визначення соціально-педагогічного супроводу сформульоване А. Рижановою: «Це вид соціально-педагогічної діяльності, спрямованої на захист, допомогу та підтримку успішного поступового розвитку соціальності суб'єктів соціуму в нетрадиційних умовах соціалізації через організацію, координацію та контроль соціального виховання різних соціальних інститутів та закладів найближчого соціального середовища» [5, 101]. Отже, реалізуючи таку діяльність, соціальний педагог зможе: по-перше, залучаючи фахівців з правоохоронних органів, служби пробачії, ювенальної юстиції, ЦСССДМ (де обслуговуються багатодітні сім'ї) захистити підлітків і їх найближче оточення від впливу кримінальної субкультури; по-друге, об'єднуючи зусилля закладів освіти, спорту, культури, мистецтва, громадських дитячих і молодіжних організацій тощо, посилити виховний вплив, допомогти родині та підліткам зміцнити систему просоціальних ціннісних орієнтацій; по-третє, підтримати просоціальні ініціативи підлітків щодо їх реалізації в територіальній громаді. Основними умовами, які забезпечують ефективність соціально-педагогічного супроводу, є: добровільність, відкритість, довготривалість, інтеграція зусиль сім'ї та працівників систем освіти й інших соціальних інститутів із спільною метою, створення необхідних умов для самореалізації особистості, суб'єкт-суб'єктний характер відносин тощо.

Таким чином, соціальний розвиток підлітків з багатодітних родин, їх життєвий вибір залежать від тих цінностей, які були інтерпретовані ними в процесі соціалізації та які стануть підвалинами для формування власної системи ціннісних орієнтацій. Зважаючи на складність цього процесу, виникає необхідність його супроводу шляхом корекції та мінімізації негативного впливу і підсилення позитивного, що забезпечується через соціально-педагогічну діяльність. Проте технології соціально-педагогічного супроводу підлітків із багатодітних родин розроблено недостатньо, тому потребують подальшого дослідження.

Список використаних джерел:

1. Волкова В., Глушкова К. Соціально-педагогічна робота з сім'ями, що опинилися в складних життєвих обставинах. Педагогіка. 2013. № 2(11) С. 37–42.

2. Галагузова М. А. Социальная педагогика : учебник для студентов вузов. Москва : ВЛАДОС, 2008. 447 с.

3. Голуб О. Чого чекати від сучасних підлітків. *Соціальний педагог*. 2018. № 2(134). С. 20–22.

4. Лялюк Г. М. Особливості формування ціннісних орієнтацій депривованих підлітків. *Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ*. 2012. № 2 (2). С. 206–212.

5. Рижанова А. О. Соціально-педагогічне сприяння сучасним інтеграційним процесам України та вдосконалення професійної підготовки відповідних фахівців. *Збірка наукових праць Хмельницького інституту соціальних технологій університету «Україна»*. 2015. № 11. С. 98–101.

ОСОБЛИВОСТІ СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНОЇ КОРЕКЦІЇ ЕЙДЖИЗМУ СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ В СЕРЕДОВИЩІ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Рижанова А. О., Печериця Н. М.

Соціальні, економічні, політичні перетворення в Україні спричинили певні зміни світогляду, ціннісних орієнтацій, соціального самопочуття та загалом способу життя молоді й проявляються майже в усіх її сферах життя та можуть нести як позитивний, так і негативний характер. Одним з таких негативних проявів серед молоді, зокрема і студентської, є ейджизм. Деяка частина студентської молоді ставиться зверхньо, зневажливо, а іноді навіть агресивно до людей похилого віку. Таке ставлення до представників похилого віку негативно впливає як на соціальний, так і на професійний розвиток студентів, тому потребує саме соціально-педагогічної корекції, оскільки студентська молодь є перспективною соціальною групою для розвитку суспільства.

Проблеми студентської молоді досліджували: Я. Довгополова, І. Курлішук, Н. Максимовська, А. Мацокін, А. Рижанова, С. Савченко, О. Севастьянова, Л. Сокурянська, О. Хендрик, С. Шашенко, В. Штифурак, О. Язловецька; вікової дискримінації: Р. Батлер, А. Кадді, І. Кон, Н. Смелзер, А. Тракслер, С. Фіск; ейджизму: О. Березіна, О. Краснов, І. Кресіна, Л. Магдисюк, А. Мікляєва, Л. Мішиха, Д. Солдаткін; освітньо-культурного середовища: О. Білик, Д. Порох, О. Прищепа, В. Стрельцова; теоретичне

обґрунтування соціально-педагогічної корекції : Є. Бондаревська, В. Бочарова, А. Мудрик, Л. Семенюк, А. Тарасов; соціально-педагогічної корекції різних негативних соціальних явищ: Г. Василенко, Т. Гніда, Н. Заверико, В. Носенко, Т. Окушко, Н. Сейко, Г. Товканець. Проте соціально-педагогічну корекцію ейджизму молоді досліджено недостатньо.

Явище ейджизму в сучасному соціумі набуває глибинних масштабів у зв'язку з розвитком інформаційного суспільства, зорієнтованого на молодь. Ейджизм у загальному розумінні – це дискримінація людини на підставі її віку. Р. Батлер, який вперше виокремив вікову дискримінацію та запропонував для її позначення термін «ейджизм», пропонує розглядати його як комбінацію трьох взаємопов'язаних елементів: негативних стереотипів старості і старіння, дискримінаційних практик на адресу літніх людей у процесі їх міжособистісної взаємодії, а також на рівні функціонування різних суспільних інститутів [3, с. 243]. Дискримінація за віковою ознакою може здійснюватися щодо будь-якої вікової категорії, але в сучасних умовах у нашому суспільстві ейджизм розглядається як дискримінація старості, людей похилого віку та негативне ставлення до них. Основними причинами його виникнення та поширення серед молоді є: соціальні зміни в інформаційному суспільстві, менталітет населення, втрата соціальних позицій людьми похилого віку та непривабливий образ цих людей, що поширюють засоби масової інформації. Негативні стереотипні уявлення поширюють ейджизм як в освітньо-культурному середовищі закладу вищої освіти (ЗВО), так і в суспільстві в цілому. Засвоєні студентською молоддю негативні стереотипи можуть позначитися на її соціальному, професійному становленні та в подальшому можуть загрожувати цілісності соціуму загалом. Повністю погоджуємося з думкою А. Рижанової, яка наголошує на тому, що «формування позитивного ставлення до цінностей літніх людей зумовить повагу і до них самих як носіїв цих цінностей, що дозволить у суспільстві, спрямованому в майбутнє і на все нове, уникнути дискримінації цілого покоління» [2, с. 200].

Явище ейджизму належить до негативного стереотипу, що з розвитком інформаційного суспільства поширює нові ціннісні орієнтації, викривлені уявлення, негативні емоції, переконання щодо старості та людей похилого віку. У деякої частини студентів ейджизм проявляється в особистісній відразі,

неприятності, принизливому чи упередженому ставленні, неповазі, негативних судженнях, нетерпимості, глузуванні, недовірі, байдужості, уникненню будь-якого контакту (зорового, тактильного), небажанні слухати та співпрацювати, прямих і непрямих образах представників похилого віку (іноді навіть викладачів та інших представників закладу освіти) в агресивному, а також жорстокому ставленні до них. Ейджизм є соціальною девіацією, що загрожує повноцінному соціальному розвитку студентської молоді так і суспільства загалом, тому потребує саме соціально-педагогічного корекційного впливу.

Соціальне середовище ЗВО є одним з основних факторів соціального виховання студентської молоді (а за потребою соціально-педагогічної корекції) в якому, окрім необхідних професійних знань, студенти отримують необхідний соціальний досвід, залучаються до системи соціальних зв'язків. Погоджуємося з думкою О. Білик про те, що термін «освітньо-культурне середовище» є більш правильнішим, так як «основною метою студентів в Україні є здобуття вищої освіти з фаху і саме в освітньому процесі, як навчальному, а у виховному, тобто культурному відбувається залучення студентів до надбань світової та національної культури, набуття соціального досвіду, формування ціннісних орієнтацій, формування навичок конструктивної міжособистісної взаємодії». Також авторка виділяє такі компоненти в освітньо-культурному середовищі ЗВО, як: організаційно-технологічний; навчально-професійний; соціально-виховний та соціокультурний [1, с. 272]. Вони є досить важливими тому, що в процесі здобуття освіти дані складові допомагають позбутися негативних стереотипних уявлень та скоректувати ставлення до людей похилого віку.

Особливостями соціально-педагогічної корекції ейджизму в освітньо-культурному середовищі ЗВО є зміна, виправлення чи послаблення негативного стереотипу сприйняття старості та людей похилого віку з боку студентства, необхідності переосмислення, переоцінки власних дій в процесі міжособистісної взаємодії та на рівні різних соціальних інститутів, формуванні нових позитивних стереотипних уявлень щодо старості та представників похилого віку та стилів поведінки. А також в єдності внутрішнього соціально-виховного та зовнішнього середовищ і самокорекційному потенціалі студентів через їх волонтерську діяльність, студентське самоврядування, проходження практики в різних соціальних інститутах (територіальних центрах для людей

похилого віку, клубах для пенсіонерів, будинках пристарілих тощо) та використанні форм і методів роботи, спрямованих на соціальну взаємодію студентської молоді з людьми похилого віку й створенні позитивного образу цих людей у ЗМК.

Список використаних джерел:

1. Білик О. М. Освітньо-культурне середовище вищого навчального закладу як основа соціалізаційного простору для іноземних студентів. *Вісник Харк. держ. академії культури*. 2014. Вип. 44. С. 268–275.
2. Рижанова А. О. Соціалізація студентської молоді в умовах інформаційного суспільства. *Вісник Харківської державної академії культури*. 2009. Вип. 27. С. 200–208.
3. Butler R. N. Age-ism: Another form of bigotry. *The Gerontologist*. 1969. Vol. 9. pp. 243–246.

ВИКОРИСТАННЯ ХМАРНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ПРОЦЕСІ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ІНФОРМАТИКИ

Роганов М. Л.

В умовах інформаційного суспільства, що розвивається, інформаційні технології, що досягли сьогодні високого рівня розвитку, усе більше проникають в усі сфери життєдіяльності, у тому числі й у сферу освіти. Людина, практично, не усвідомлює свого існування без інтернет-технологій. Завдяки мережі Інтернет багаторазово виріс обсяг електронної інформації, проте комп'ютерна техніка не завжди може задовольнити потреби користувача щодо зберігання та обробки інформації. Проблема полягає не тільки у швидкості розвитку інформаційних технологій, але й у вартості потужних комп'ютерних систем.

Для деяких рішень даної проблеми можна скористатися технологією, що має назву хмарні обчислення (cloud computing), яка припускає використання інтернет-ресурсів для створення, зберігання, обміну й обробки інформації. «Cloud computing», буквально «хмарні обчислення» – назва походить від символічної графічної символіки Інтернету, що часто зустрічається у вигляді

хмари («the cloud»). Це є сучасною концепцією в галузі інформаційних технологій, що становить розподілену безліч обчислювальних послуг, додатків, доступу до інформації й зберігання даних, які не вимагають від користувача знань про місце розташування й фізичну конфігурацію систем, які надають ці послуги [1].

У визначенні «cloud computing» можна виділити два поняття – «зберігання» й «обробка інформації», які приводять нас до нової концепції використання ресурсів Інтернет. Якщо донедавна Інтернет використовувався, як джерело інформації й спілкування, у тому числі й для обміну інформацією, то з появою концепції «cloud computing» користувач одержав інструмент щодо створення, обробки й зберігання інформації у самому Інтернеті, що дозволило розвантажити комп'ютери від досить великого обсягу інформації, яка тепер може зберігатися на хмарі, що дало одержати безкоштовний софт для обробки документів різних типів.

Відомо, що нерідко користувачі застосовують піратський софт, що належить відомим розробникам програмного забезпечення, що порушує авторські права відповідних фірм-власників. Цю проблему теж можна частково розв'язати за допомогою технології «cloud computing», яка надає користувачеві деякі офісні програми, такі як: редактор текстів, електронні таблиці, додатки для створення презентацій, малюнків тощо. Таким чином, користувач одержує безкоштовний доступ до усіх цих програм і сервісів, маючи лише стабільний інтернет і браузер.

Переваги використання технології cloud computing в освітньому процесі такі: безкоштовне використання; носій з великою місткістю інформації; доступ до сервісів cloud звідусіль, де є підключення до Інтернету; командна робота реалізується досить просто, через залучення колег посиланням на документ і надання їм відповідні права доступу; усі дії користувачів у даному документі записуються в його історії, таким чином, викладач може простежити весь процес розробки документа з кожним користувачем; викладач має доступ до необхідних документів за допомогою технології cloud, у будь-якому місці, де є доступ в Інтернет; інформація не залежить від конкретного носія даних або конкретного комп'ютера.